

Sobre el diccionari de l'Institut

per Lluís Marquet i Ferigle

Tal com ja ha estat prou difós pels mitjans de comunicació, la revista *Els Marges* va publicar, en el darrer número, el 60 (abril de 1998), el nostre article «El diccionari de l'Institut. Una aproximació sistemàtica» (pp. 5-96). Per l'extensió del text, es tracta d'un número gairebé monogràfic. La revista fou presentada, el passat dia 26 de maig, en la llibreria Proa/Espais (Barcelona), davant una nombrosa assistència.

Immediatament després, la premsa se'n féu ressò i van començar a aparèixer articles, cròniques i notícies sobre l'article. La reacció del IEC, el qual de moment va mantenir un silenci sepulcral, fou després furibunda: a més de comentaris i opinions variades sobre el fet, diversos membres van reaccionar amb una irritació i un enuig notables, i fins i tot van arribar a proferir insults i amenaces contra tothom: contra l'editor i els responsables de *Els Marges*, contra els autors de l'article, contra els responsables de la llibreria, etc.

Més tard, han anat apareixent articles, tant d'alguns membres del IEC com d'altres persones, sempre en el mateix sentit i amb afirmacions que els autors hem hagut d'anar replicant, amb diverses puntualitzacions. En general ningú no s'ha llegit l'article (alguns fins i tot ho confessen tranquil·lament) però tothom ha corregut a dir-hi la seva, en defensa de la institució. D'altra banda, el IEC encara no ha respost al contingut de l'article; fins ara només ha fet invocacions a l'autoritat i al poder que té. I ens ha acusat gratuïtament d'intencions malèvols i negatives per al futur de la llengua. Nosaltres encara esperem comentaris sensats amb argumentacions serioses sobre el contingut del nostre article. Tot plegat és força lamentable; sembla talment que el IEC no tingui cap argument vàlid de rèplica i per això només fa ús de l'autoritat.

Al llarg de més de 90 pàgines de *Els Marges*, els autors analitzem una sèrie de defectes, errades, incoherències i nyaps de tota mena que hem trobat en el DIEC. I hi adjuntem la documentació que justifica les nostres opinions. Ara cal que el IEC reflexioni i actuï en conseqüència; nosaltres ja hem fet la feina.

Davant la impossibilitat de descriure, ni que sigui de manera resumida, els diversos punts tractats en l'article, aprofitem l'oferiment de LLENGUA NACIONAL i en reproduïm tot seguit les conclusions. Volem agrair, doncs, als responsables de la revista l'oportunitat de difusió d'aquest text que a continuació podeu llegir, el qual creiem que serà del vostre interès.

Conclusions del que diu la revista *Els Marges* sobre el Diccionari de l'Institut

per:

Francesc Esteve, Josep Ferrer,
Lluís Marquet, Juli Moll

Els autors d'aquest estudi sabem pla bé, fins per experiència personal, què significa la realització d'un projecte com el DIEC quant a mobilització d'energies humanes i de recursos materials. Coneixem, d'altra banda, el pla general d'actuació i els criteris generals prevists, reportats amb prou detall pels responsables del projecte en els articles que hem citat i comentat en el lloc corresponent. No dubtem ni de la noble ambició que presidia el projecte, ni de la correcció amb què s'havia planificat tècnicament. Ni dubtem tampoc de la gran quantitat d'esforç i d'entusiasme que van esmerçar-hi les persones

que s'hi van veure involucrades directament. Esborrona pensar la feïnada material que hi ha darrere d'aquest volum del DIEC, començant pel dreçament, gairebé de cap i de nou, de les Oficines Lexicogràfiques com a fons informatitzat. Admira pensar que gran part de tot plegat es va fer en no més de tres anys «frenètics», segons la gràfica expressió emprada pels mateixos protagonistes. Però no hi ha dubte tampoc que alguna cosa fonamental va fallar perquè el resultat de tanta energia esmerçada sigui un producte altament deficient i insatisfactori.

Com hem ben documentat al llarg d'aquest estudi, el DIEC ha fracassat a l'hora d'esdevenir, per la seva aportació, el diccionari de referència de la llengua estàndard. I això, en un doble sentit. En primer lloc, com a obra que s'insereix dins la lexicografia catalana, no ha estat capaç d'actualitzar el *DFabra* més enllà del que ja ho havia fet el DGEC, i encara, en aspectes essencials, ha significat una regressió en termes absoluts respecte a aquest. No ha pogut superar, doncs, la tercera edició del *Diccionari de la llengua catalana* de l'Enciclopèdia Catalana publicada tot just dos anys abans (i